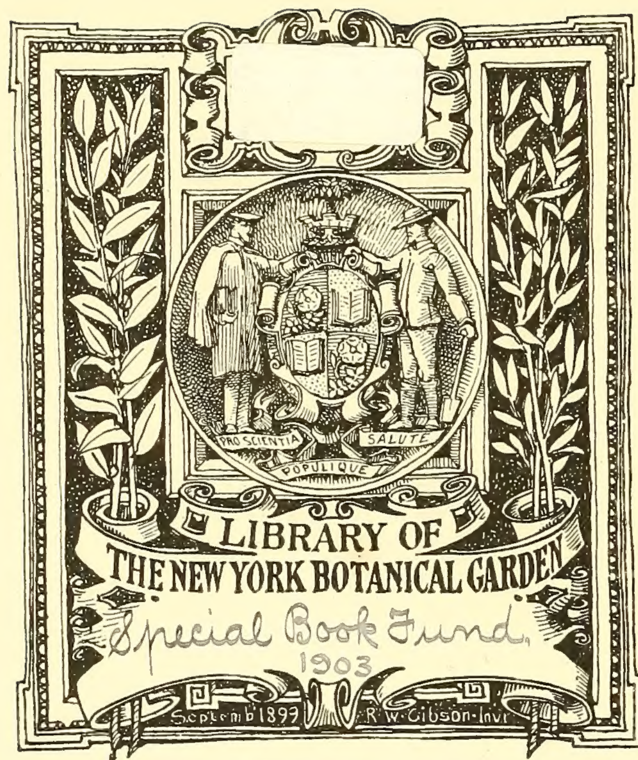

PRO SCIENTIA
SALUTE
POPULIQUE
LIBRARY OF
THE NEW YORK BOTANICAL GARDEN
Special Book Fund.
1903
Septemb' 1899
R. W. Gibson. Invt

FLORÆ CORSICÆ

SPECIERUM NOVARUM, VEL MINUS COGNITARUM

DIAGNOSIS

QUAM IN FLORÆ ITALICÆ FRAGMENTI ALTERIUS PRODROMUM

EXHIBET

DOMINICUS VIVIANI

IN REGIA UNIV. GENUENSI BOTAN. ET HIST. NAT. PROFESSOR
INSTITUTI REG. LONDIN. MEMBR. HONOR. REG. ACAD. TAURIN. ET STOCKH.
SOCIETATUM NATUR. SCRUT. BEROLIN. ET HELVET. LINNÆANÆ PARIS.,
GEORGOPH. FLORENT. ET SENENS. SODALIS.

MONITUM.

Ad operis calcem, ineunte hoc anno MDCCCXXIV *à me sub titulo* FLORÆ LIBYCÆ SPECIMEN *editi, novarum specierum, quas in altero* FLORÆ ITALICÆ FRAGMENTO *comprehendere constitueram, diagnosim, in Prodromi modum, exhibui, quarum plures Corsicam incolunt. Postea verò cùm continuis Doctoris* SERAPHINI *curis, in patriis speciebus investigandis*

solertissimi, nova mihi plantarum corsicarum suppellex accesserit, consultiùs me facturum existimavi, si Fragmentorum fasciculum alterum, cæteris, pro nunc, posthabitis, totum corsicis speciebus componerem. Dum itaque novarum, minusque cognitarum specierum icones parantur, Botanicorum studia me quodammodo obsecundaturum putavi, si de hisce Mediterranei incolis, nam plures Sardiniam, Balearidesque æquè ac Corsicam habitant, scientiæ cultoribus quidquam delibatum præbuerim. Novum itaque alterius Floræ Italicæ Fragmenti *Prodromum instauravi, in quo novarum, vel obscuritate adhuc laborantium specierum diagnosim protuli; quas, à synonimorum ambagibus per criticas disquisitiones exsolvere incumbam, præposito asterisco notavi. Reliquas inter africanas, vel regionum orientalium cives hactenùs inscriptas, quæ nunc primùm italico jure donantur, per nomina tantùm recensui: Neque eas reticendas esse duxi, quæ in Italiâ meridionali, vel in Europâ occiduâ australiore solummodò hucusque inventæ, non ultrà has regiones Boream versùs progredi putabantur. Quibus omnibus, quantùm corollaria, quæ in meâ Floræ libycæ speciminis præfatione, in Plantarum italarum Geographiæ proventum deduxi, confirmentur, quisque facilè perspiciet. Hæc igitur in absolutioris operis fidem, benevole Lector, excipe, et quibus pro amabili scientiâ propriis viribus moliri sum ausus, lubenti animo fave.*

Genuæ Pridiè Idus Sept. A. MDCCCXXIV.

*VERONICA TENELLA *All. ped. I. 73. Tab. 22. f. 1.* V. repens : *Decand. Fl. fr. III. 727.*

V. caulibus ex foliorum axillis, repentibus; foliis subsessilibus, subrotundo-ovatis, obsoletè crenulatis, floralibus ovato-acutis, pedunculo brevioribus, floribus terminalibus, axillaribus; corollâ duplò calycem hirtum superante.

H. in montibus Corsicæ, *Coscione*, *Monterotondo*, et in Liguriæ alpibus maritimis.

VALERIANA TRINERVIS *Nob.* Foliis omnibus simplicibus, ellipticis, in brevem petiolum attenuatis, integerrimis, trinerviis; floribus corymbosis, ecaudatis.

H. in Corsicâ: *alla Trinità.*

* Crocus minimus: *Red. Lil. t.* 81. Ixia Bulbocodium (1) * Romulæa Columnæ *Seb. et Mau. Fl. rom.*

CYNOSURUS GRACILIS *Nob.* Culmo erecto; paniculâ spicatâ, gracili, secundâ; bracteis disticis, lineari aristatis, supremis in calycem uniflorum abeuntibus; glumâ exteriore corollæ ovatâ, aristatâ, interiorem muticam basi amplexante.

H. in editissimo Corsicæ monte *Coscione.*

* Rubia lucida. * Scabiosa urceolata *Desfont. Fl. atl.* Camphorosma monspelliaca. Bufonia tenuifolia.

SAGINA URCEOLATA *Nob.* Glabra, foliis subulatis, aristatis, in urceolum membranaceum connatis; pedunculis axillaribus, subtrifloris, foliolis calycinis ovatis; floribus apetalis.

H. in Corsicæ australis montibus.

* Nonea lutea: *Decand. Fl. fr.*

* ECHIUM MACRANTHUM *Rom. et Sch. Syst. veg. IV.* 20. *Viv. Fl. lib. sp.* 8. E. GRANDIFLORUM: *Desfont. Fl. atl. I.* 166. *tab.* 40.

(1) Species quæ, nullo adiecto auctoris nomine, enunciantur, Linnæanæ sunt.

E. pilis decumbentibus hirsutum; foliis radicalibus obtusè ellipticis, lineatis, caulinis, floralibusque semiamplexicaulibus, summis lineari-lanceolatis; corollâ stamina subæquante, quadruplò calycem superante; stygmate profundè bifido.

H. in collibus maritimis *Bonifacio.*

* LONICERA IMPLEXA *Ait. Kew.* 378. *Sims Bot. mag. tab.* 640. L. canescens? *Guss. Cat. Pl. sic.*

L. Glaberrima; foliis peremnantibus, discoloribus, omnibus ferè perfoliatis, oblongis, summis quandoque subrhomboideis; floralibus urceolato-connatis, subrotundis; corollis ringentibus; germinibus nudis.

H. in Corsicâ australi, et Genuæ in collibus *Oreginæ.*

——— Var. β. Foliis inferioribus connatis, obovatis, abruptè acutis. L. balearica: *Decand. Fl. fr. V.* 499.

H. iisdem locis ac species: cuius sanè varietas.

* ILLECEBRUM ECHINATUM *Poir. Voyage en Barb. II.* 128. *Desfont. atl. I.* 204. *Sibth. Fl. gr. ic.* 245. *Guss. Cat. Pl. sic. Decand. Fl. fr. III.* 402. I. cynosurus: *Smith Fl. gr. Prodr. I.* 163. excl. syn. Linnæi; monitu ipsius Smithii in explicatione tab. cit. *Fl. grecæ.*

H. *Bonifacio* in Corsicâ.

BUPLEURUM GLAUCUM *Decand. Fl. fr. V.* 515.

B. glaucescens; caulibus rigidulis, diffusis, angulatis, ramosis; foliis lineari-lanceolatis, involucrisque trinerviis, mucronatis, pentaphyllis, fructu duplò longioribus.

H. in Corsicæ australis collibus: *Carotti.*

Smirnium Dioscoridis *Spreng.* * Peucedanum Vocontiorum *Spreng.* Seseli verticillatum. *Desfont. atl.* Linum Radiola.

STATICE FASCICULATA *Vent. H. Cels.* 38. *tab.* 38. Statice lusitanica, fruticosa maritima, magno flore: *Tourn. Inst. R. H.* 341.

S. caule basi suffruticoso, diviso, imbricato; foliis linearibus, canaliculatis, rigidis, apice pungentibus; scapo simplici; anthodii bracteis ovato-rotundatis, margine latè membranaceo lacero, emarginatisve; calycibus hirsutis.

Var. β: Foliis lineari sublanceolatis. S. pungens *Brot. Fl. lusit.* 487. *Linck Fl. Portogh.* 439. *tab.* 76.

Obs. Hanc tabulam F. Port. vidisse sufficit, ut de specie eâdem, foliis, ut passim in congeneribus, paulisper latioribus, nullum dubium supersit: Quod jam ex Tournefortii synonimo, rectè à Ventenatio ad suam speciem relato, suspicari poterat.

H. in Corsicæ australis maritimis: *Bonifacio.*

ASPHODELUS MICROCARPUS *Nob.* A. minor *Clus. Hist. II.* 197.

A. Scapo ramosissimo; foliis lineari-acutis, carinatis; floribus in longos racemos imbricatis; bracteis pedunculo in fructu clavato, longioribus.

H. vulgatissimus in maritimis Corsicæ australis, et in regno valentino.

ANTHERICUM PLANIFOLIUM *Willd.* A. bicolor: *Desfont. atl. I.* 304. *tab.* 90.

A. radice fasciculata; foliis planis; floribus paniculatis; filamentis basi apiceque nudis, medio incrassatis, densè barbatis.

H. *Bonifacio.*

* Pancratium illyricum. Narcissus serotinus. * Leucoium roseum *Loisel.* Ornithogalum arabicum *Willd.* * Allium tenuiflorum *Ten.* Scilla peruviana. S. undulata *Desfont. atl.* Asparagus albus *Desfont. atl.* Juncus multiflorus *Desfont. atl.*

JUNCUS BICEPHALUS *Nob.* Culmo adscendente folioso; foliis lineari-filiformibus, capitulo terminali, alteroque laterali; foliolis calycinis omnibus lineari-lanceolatis, nervosis, æqualibus, in cylindrum conniventibus.

H. *Bonifacio* in Corsicâ australi.

JUNCUS INSULANUS *Nob.* Decumbens; foliis filiformibus culmum foliosum subæquantibus; paniculâ umbellatâ; floribus nonnullis sessilibus; pedunculis unifloris, quadriflorisve; calycis foliolis tribus exterioribus mucronatis, tria interiora inermia, capsulamque superantibus.

H. cum præcedente.

JUNCUS MACROCEPHALUS *Nob.* Culmo foliis articulatis folioso; florum capitulis terminalibus densis, pedunculatis, sessilibusque; capsulis acutis calycem superantibus.

H. cum præcedente.

JUNCUS ATTENUATUS *Nob.* Culmo erecto folioso, foliisque filiformibus, sulcatis, striatis; paniculâ terminali, subdecumpositâ, depauperatâ; bracteis lanceolato-acuminatis, scariosis, calycis foliolis exterioribus ovato-acutis.

H. in parvâ insulâ *De Cavalli* Corsicæ adiectâ.

Berberis cretica. Frankenia hirsuta. F. pulverulenta.

ERICA RAMULOSA *Viv. An. Bot. I. p. II.* 169 *idem Fl. ital. Frag.* 4. *tab.* 7. E. stricta: *Andrews Heats cum tab. Bert. amœn. p.* 25. E. corsica *Decand. Fl. fr. V.* 430. *icon. Fl. gall. var. I.* 6. *tab.* 17.

E. foliis quaternis margine revolutis; ramis verticellato-proliferis; antheris inclusis aristatis; corollâ ovatâ, stylo exserto, umbellis terminalibus.

H. in collibus Corsicæ australis et regni neapoletani.

Daphne glandulosa: *Bert. amœn.*

SILENE ALSINOIDES *Nob.* Procumbens; caule hispido, pilis in calyce præsertim glandulosis; foliis oblongis, hirsutis, basi ciliatis; floribus terminalibus, pedunculatis; petalis bifidis, laciniis obovatis; capsulâ subrotundâ.

H. in Monte *Coscione.*

SILENE NODULOSA *Nob.* S. pauciflora? *Decand. Prodr.* I. 382. S. Caule erecto, simplici, subunifloro, nodoso; foliis radicalibus spathulato lanceolatis, densè breviterque hispidis, caulinis supremis lanceolatis, brevissimis; calycibus glabris, connatis, clavatis; petalis exsertis, nudis, semibifidis; laciniis obovato-oblongis.

H. in Corsicâ propè. *Bonifacio.*

SILENE CORSICA: *Decand. Fl. Franç.* IV. 756. S. succulenta: *Delisle Fl. æg. tab.* 29. *fig.* 2.

S. Tota pilis glanduliferis hirta, prostrata, basi suffruticosa, caulinis internodiis approximatis; foliis subrotundo, oblongève spathulatis, unguibus mediâ calycis longitudine, exertis, laminâ subbipartitâ.

H. in littore Corsicæ australis.

* SILENE SERICEA *All. Ped. tab.* 79. *f.* 3. S. pubescens *Lois. Fl. gall.* 727. S. canescens: *Ten. Fl. neap.* 236. *tab.* 39. S. decumbens *Biv. Cent. Pl. sic.* 75. *tab.* 6.

S. Decumbens, pubescens; foliis obovatis in petiolum attenuatis, spathulatisque, basi ciliatis, superioribus lineari-lanceolatis; floribus terminalibus erectis; unguibus exsertis, ligulis distinctis, elongatis, lamina sinuato-bifida, lacimiis obovatis; fructibus clavatis.

H. cum præcedente, et in littore ligustico.

* SILENE ITALICA *Smith Fl. gr. Prodr. p. II.* 298. *Decand. Prodr.* I. 381. S. Salzmanni *Decand. l. c.* 381. CUCUBALUS italicus *Lin. Sp. Pl.* 593.

S. Foliis radicalibus primoribus subrotundo-ovatis; reliquis lanceolato-ellipticis, omnibus in petiolum longè attenuatis, canescentibus; paniculâ elongatâ, trichotomâ; calycibus clavatis; petalis bifidis, in ungues exsertos, nudos, attenuatis.

H. in Corsicâ australi, et in Liguriæ occiduæ maritimis. *Capo di Noli.*

* SILENE MOLLISSIMA *Smith Fl. gr. Prodr.* I. *p. II.* 298. CUCUBALUS mollissimus: *Liv. Sp. Pl.* 593. S. velutina: *Decand. Prodr.* 373. S. holosericeo-incana; foliis carnosulis, radicalibus elliptico-spathulatis, summis linearibus, acutis;

paniculâ brachiatâ, abbreviato-trichotomâ; petalis sembifidis, unguibus apice dilatatis, nudis; stylis expertis.

H. Prope *Bonifacio* in Corsicâ.

Obs. S. mollissima *Decand. Prodr. et Kitaib. Walld. Pl. Hung.* cui in synonimum malè adiicitur CUCUBALUS mollissimus *Linn.* est species longè à nostrâ diversa.

SILENE XERANTHEMA *Nob.* Hirsuta; caule adscendente; foliis omnibus lanceolatis, sessilibus; pedunculis axillaribus, oppositis, subunifloris; calycibus elongatis, submembranaceis, albicantibus, glanduloso-hirsutis; petalis semibifidis, exertis; capsulis elliptico-clavatis.

H. cum præcedente.

* SEDUM HEPTAPETALUM *Poir. Vog. en Barb. II.* 169.

S. caule corymboso-paniculato; ramis in pedunculos filiformes multipartitis; foliis carnosis, ovatis, oblongis, subcylindicisve, depressis; calycis laciniis, obtusis; petalis lanceolatis, calycem duplò superantibus.

H. *Bonifacio* in Corsicâ australi.

SEDUM BREVIFOLIUM *Decand. Voyag. Bot.* 79.

S. glabrum; foliis ovatis, gibbis, depressiusculis; caule basi fruticuloso, ramoso, decumbente; floribus corymbosis; calyce, petalisque obtusis, quadruplò corollâ breviore.

H. in monte *Coscione* Corsicæ.

CERASTIUM TENUE *Nob.* Glaberrimum, erectum; foliis lineari-lanceolatis; pedunculis elongatis; foliolis calycinis trinerviis, margine membranaceis, corollam duplò ferè superantibus; capsulâ oblongâ.

H. *Talano* in Corsicâ, secus vias.

CERASTIUM HETEROPHYLLUM *Nob.* foliis glabriusculis; inferioribus ovatis, superioribus lineari-lanceolatis; calycibus hirsutis, corollam subaequantibus; capsulis rotundis.

H. in Corsicæ montibus.

Euphorbia dendroides. E. hyberna. E. seticornis *Desfont. atl.* * E. pilosa * E. provincialis *Willd.* * Euphorbia pinea.

EUPHORBIA SEMIPERFOLIATA *Nob.* Caule suffruticoso; foliis obovato-oblongis, integerrimis, subtus villosis; involucris conformibus; umbellâ subquadrifidâ bifidâ; involucellis orbiculato reniformibus, semiperfoliatis; petalis corniculatis; capsulis lævibus.

H. in Corsicâ *alla Trinità.*

ROSA SERAPHINI *Nob.* Germinibus oblongis, pedunculisque glabris; caule, petiolisque crebiò aculeatis; aculeis recurvis falcatis; foliolis subrotundis, duplicato-serratis, margine, dentibus, subtusque glandulosis.

H. in Corsicæ monte *Coscione.*

CISTUS halimifolius. C. Tuberaria * C. thymifolius. C. juniperifolius *Decand. Prodr.*

CISTUS ERIOCEPHALUS *Nob.* Fruticosus, extipulatus; foliis ovatis, acutis, reticulatis, pube stellatâ scabris, in petiolos longè vaginantes decurrentibus calycibus lanatis.

H. in collibus propè *Bonifacio.*

* HELLEBORUS ARGUTIFOLIUS *Nob.* Caule folioso, multifloro; foliis ternatis, foliolis lanceolato-ellipticis, exterioribus obliquis, omnibus spinulosè dentato-serratis.

Helleborus niger trifoliatus *Ald. farn. p.* 92. cum tab. *Moris Hist. III. p.* 460. 5. 12. *tab.* 4. *f.* 7.

H. Propè *Figari* in Corsicâ.

Obs. Species admodum rara, hactenus ex figuris citatis Aldini et Morisonii nota, utrisque foliolorum characterem minimè exhibentibus, hinc primùm à Linnæo in var. β Helleberi fœtidi falsò recepta; à nuperioribus verò, non minus inexactè, vel cum Helleboro livido *Curt. mag. tab.* 72. confusa, vel ad eiusdem varietatem relata. At ab hac specie americanâ longè differre, neque hujus unquam faciem assumere, mihi observatione, et experientiâ evidenter constat.

RANUNCULUS CORSICUS *Decand. Syst.* 1. 295.

R. subhirsutus; foliis radicalibus longissimè petiolatis, ambitu rotundato-ovatis, divaricato-cordatis, sinuato-subtripartitis, laciniis trifidis, incisis; mediâ in basi attenuatâ; summis linearibus, integerrimis; calycibus reflexis.

H. in montibus Corsicæ.

RANUNCULUS PEDUNCULATUS *Nob.* scapiflorus, cauleve simplici unifloro hirsutus; foliis radicalibus primoribus suborbiculatis, crenato-dentatis, reliquis tripartitis, lobo medio petiolato, trifido, inciso; caulinis nullis, vel lineari-laciniatis, integerrimisque; calyce patente.

H. in pratis *Monaccia* Corsicæ.

RANUNCULUS CORDIGERUS *Nob.* Sericeo-hirsutus; foliis radicalibus omnibus cordatis, subrotundo-ovatis, dentato-crenatis, integris, trilobisve; caulinis incisis simplicibusque; caule subbifloro, pedunculisque radicalibus nudis, unifloris; calycibus reflexis, carpellis tuberculatis.

H. in monte *Coscione* Corsicæ.

Ranunculus trilobus *Desfont. atl.* R. bullatus. R. ophioglossifolius *Decand. Syst. Veg.* Anemone apennina.

CLEMATIS POLYMORPHA *Nob.* Pedunculis axillaribus, nudis, unifloris; floribus pendulis; involucro urceolato, campanulato, subintegro; petalis ovato-oblongis, extùs sericeo-lanatis

α: foliis subcordatis, integris, trilobis, vel tripartitis; lobis, segmentisque profundè serrato-crenatis. C. semitriloba: *Lagasca Cat. H. matr. Decand. Syst. I.* 163.

β: Foliis tripartitis, ternatisque; foliolo medio pedunculato, lateralibus sessilibus, obliquis; omnibus inæqualiter serrato-crenatis *Nob.*

γ Foliis ternatis; foliolo medio pedunculato, lateralibus sessilibus, omnibus circumscriptione lanceolatis, dentato pinnatifidis. *Nob.* C. calycina *Ait. Kew. ed.* 2. *III.* 344.

H. in sepibus Corsicæ australis, *Bonifacio.*

Obs. Harum varietatum unius in alteram progressum specimina evidenter demonstrant: neque satis ab hisce C. BALEARICAM sejungi suspicor; quod autoptis definiendum relinquo.

Teucrium Marum. Teucrium massiliense.

STACHYS GLUTINOSA *Linn. Sp. Pl.* 813. *Vahl. Symb.* 76. *Smith. Fl. gr. Prodr.* 1. *p. II.* 409.

S. caulibus ramosissimis; ramis oppositis, rigidis, glutinosis, apice tandem spinescentibus; foliis caulinis, rameisque sublinearibus, integerrimis; floribus axillaribus, subsolitariis; bibracteatis, labio superiore abbreviato.

H. in Corsicâ australi, et in Cretâ.

STACHYS CORSICA *Loisel. Fl. gall.* 356. Galeopis grandiflora *Decand. Fl. franç.* III. 538.

S. Hirta; caulibus adscendentibus; foliis ovatis subcordatis latè crenatis; calycibus sublabiatis, spinulosis, triplò corollâ brevioribus; floribus axillaribus, solitariis.

H. in montibus *Cagna*, et *Coscione.*

THYMUS CORSICUS *Pers. Ench. II.* 131. *Lois. Fl. gall.* 361. *tab.* 9, *fig.* non bona.

T. hispidulus; glandulis sparsus; caule filiformi, repente; foliis orbiculato-ovatis; pedunculis axillaribus unifloris, solitariis, teruisve; vel solitariis 2 - trifloris.

H. in montibus propè *Cagna*, in Corsicâ.

* T. MARSCHALLIANUS *Willd. Sp. Pl. III.* 141. T. Herba - Barona *Loisel. Fl. gall.* 360. *tab.* 9. *fig.* non bona.

T. caulibus suffruticosis, decumbentibus, ramosis; foliis lanceolato-ellipticis, glanduloso-punctatis, basi setuloso-ciliatis, floralibus trinerviis, sessilibus; floribus

verticillatis; pedunculis bibracteatis; calycis labii inferioris laciniis lineari-setaceis.

H. in montibus Corsicæ, et Tauriæ.

Obs. Folia inferiora et ipsa, licet obscurè, trinervia, cæteris characteribus consentientibus, eamdem speciem esse ac T. marschallianum declarant.

Melissa cordifolia *Pers. Ench.* * Bartsia viscosa *Linn. Sp. Pl.* 839, * Bartsia versicolor *Lam. Dict.* 11. 61. * Bartsia Trixago *Smith Fl. gr. Prodr.* 1. *p. II.* 427. Antirrhinum pelisserianum A. arvense A. simplex.

ANTIRRHINUM AEQUITRILOBUM *Nob.* Pilosum; caule repente, filiformi, foliis omnibus trilobis, lobis rotundatis, integerrimis, subæqualibus; pedunculis axillaribus, capillaribus, elongatis; calcare brevi.

H. in humentibus rupibus in monte *della Trinità.*

ANTIRRHINUM ALSINAEFOLIUM *Nob.* Pilis patentibus hirsutum; foliis ovatis acutis, in petiolum attenuatis, inferioribus oppositis, verticillatisque, snperioribus alternis: floribus axillaribus; foliolis calycinis lineari-setaceis; calcare subulato, recto, brevissimo.

H. in parvis insulis inter Corsicam et Sardiniam.

SCROPHULARIA RAMOSISSIMA *Loisel. Fl. gall.* 381. *Decand. Fl. franç.* V. 406. S. cæsia? *Smith. Fl. gr. Prodr.* 1. *II.* 438.

S. glabra; caule suffruticoso, ramosissimo; foliis lineari-oblongis; basi attenuatis, remotè dentatis, incisis, lyratisve; floribus subracemosis; calycinis foliolis rotundatis, margine membranaceo, triplò corollâ brevioribus.

H. Propè *Bonifaccio* in Corsicâ australi.

Scrophularia peregrina * S. betonicifolia *Linn. Mant.*

SCROPHULARIA MELLIFERA *Vahl. Symb.* 11. 88. *Desfont. atl.* 11. 53. *tab.* 143.

Glabra; foliis pinnatis, foliolis ovatis, dentato-serratis, simplicibusque cordatis, ovatis, summis inciso-dentatis; pedunculis axillaribus bifidis, ramulis racemosis; calycinis foliolis orbiculatis, margine latè membranaceo: corollæ fundo nectarifero.

H. *Pastriciale* in Corsicâ, et in Africâ boreali.

OROBANCHE RINGENS *Loisel. Fl. gall.* 384. ?

O: caule simplici, squamisque glaberrimis ovato-lanceolatis; spicâ imbricatâ, compactâ; bracteis ovato-lanceolatis, pubescentibus; foliolis calycinis basi coalitis, corollis quadrifidis, inflatis, filamentisque, capsulis, styloque, glaberrimis.

H. Propè *Bonifacio.*

Orobanche fætida *Desfont. atl.* O ramosa.

OROBANCHE GRINITA *Nob.* Caule simplici, basi squamis elongatis, linearibus, laxè imbricato; corollâ subcylindricâ, incurvâ, filamentisque, capsulâque glaberrimis; bracteis lineari-acuminatis, florem superantibus; spicâ elongatâ cylindricâ, compactâ, apice bracteis comosâ.

H. cum præcedente.

Teesdalia Lepidium *Dec. Syst.* Thlaspi perfoliatum.

ERUCARIA HYPOGÆA *Nob.* Sisymbrium monanthos *Viv.* ad calcem *Fl. Lib.* in Prodr. 68.

E. Scapo nudo, unifloro, foliis pinnatis; foliolis sessilibus triangulari falcatis; pedunculis in fructu deflexis, siliquam recondentibus.

H. in littore Corsicæ australis.

Obs. Fructum haud noverum cum inter Sisymbria singularem speciem hanc enumeraveram. Siliqua biarticulata, articulis subrotundis, inferiore duplò majore, pilis sparso, suturis obsoletis, biloculare, dissepimento valvulis parallelo; semina pro singulo dissepimento 4—5.: articulum superius, fortasse abortu, uniloculare, 1—2 spermum, in rostro persistente, subterete attenuatum. In fructo pedunculi deflectuntur, et siliquam sub terram recondunt.

Arabis verna *Brown Kew.* Brassica cretica *Dec. Syst.* Hesperis ramosissima *Desfont. atl.* Geranium villosum *Ten. Neap.*

LAVATERA CRETICA *Linn. Sp. Pl.* 973. Stellato-hirta; foliis 5---7 lobis; lobis ovato-acutis; pedunculis aggregatis, abbreviatis, calycibus exterioribus trifidis, laciniis ovato-acutis; corollâ calycem duplò superante; capsulis glabris.

H. *Bonifacio* in Corsicâ, et in cultis Genuæ.

LAVATERA NEAPOLETANA *Ten. Cat. et Decand. Prodr.* 1. 439. L. stellato-hirta, foliis 5---7 lobis, lobis obtusis; pedunculis aggregatis, abbreviatis; calycibus exterioribus trifidis, ovato-acuminatis, corollâ calycem duplò superante; capsulis hirtis:

H. in Corsicâ cum præcedente.

Obs. An eadem species ac L. sylvestris? *Brot. Fl. lus.*

LAVATERA AMBIGUA: *Decand. Prodr.* 1. 440. L. sylvestris *Ten. Fl. neap. Prodr.*

L. Caule pube simplici, tuberculisque scabro; foliis rotundato 7---5 lobis, superioribus trilobis, medio lanceolato; stipulis ovatis nervosis; pedunculis aggregatis, abbreviatis; calycibus glabris, ciliatis, corollâ duplò brevioribus, exterioris laciniis ovatis, acutis, interiorem subaequantibus; capsulis glaberrimis.

H. cum præcedente.

MALVA HIRSUTA *Ten. Fl. Neap.*

M. HIRSUTA; foliis inferioribus orbiculatis, obsoletè 7—5 lobis, superioribus 5—3 lobis, lobis acutiusculis; pedunculis axillaribus, aggregatis, unifloris, hirsutis; calyce exteriore breviore, foliolis rotundato-ovatis, interiore laciniis ovato-acuminatis; corollâ triplò longiore.

H. in Corsicâ australi.

Obs. Differentias ex comparatione cum sequente specie deduxi, ex quibus tandem pateat quid de M. hirsutâ *Ten.* sentiendum; an cum nostrà congruat, an ad M. mauritianam sit amandanda. Nostra quoque petiolos supernè pilis densioribus munitos gerit, ut de M. mauritianâ notatur; at pedicelli in nostrâ hirsutissimi, in mauritianâ glabriusculi: Calycis quoque exterioris foliola in mauritianâ ex Cavan. Mon. tab. 25. f. 2. ovato-acuta, in nostrâ rotundato-ovata. Malvæ sylvestris, quæ in tantâ specierum affinitate in censum venit, diagnosim hìc adiicio.

MALVA SYLVESTRIS Hirsuta; foliis 7—5 lobis; pedunculis axillaribus, aggregatis, unifloris; calycis exterioris brevioris foliolis ovato-lanceolatis; interioris laciniis ovato-acutis, quadruplò corollâ brevioribus.

H. cum præcedente.

FUMARIA LEUCANTHA *Nob.* Glauca; foliis supradecompositis; foliolis tenuissimè dissectis, linearibus sulcatis; floribus racemoso spicatis; capsulis orbiculatis, rugulosis, monospermis.

F. foliis tenuissimis, floribus albis, circa Monspellium nascens *Tourn. Inst.* R. H. 422.

F. parviflora *Lam. Dict.* 11. 567.

H. circa *Bonifacio.*

Obs. Flores constanter albi, apice tantum maculâ atro-sanguineâ notati. Siliqua neque acumine aucta, neque emarginata, quibus characteribus a F. *parviflorâ* Smith. Engl. Bot. 590, cum qua sæpius confusa seiungitur. Differentiam jam subolfecerat Clar. Smithius *Fl. gr. Prodr.* 11. p. 51.

GENISTA CANDICANS *Lin. Sp. Pl.* 997. *Smith Fl. gr. Prodr.* 11. 54. *Gus. Cat. Pl. sic. Ten. Fl. neap. All. Ped.* 1. 322?

G. ramis virgatis, angulatis; foliis ternatis, foliolis obovatis, pilis subadpressis, leguminibusque hispidis; pedunculis terminalibus axillaribusque, multifloris, calyce trifido, laciniâ inferiore tridentatâ.

H. in collibus Corsicæ.

* Genista Lobelii *Dec.* * G. corsica *Loisel.* * G. triacanthos *Brot.* * G. scorpius *Decand.*

ONONIS ALOPECUROIDES *Linn. sp. Pl.* 1008. *Desfont. atl. II.* 146. *Smith. Fl. gr. Prodr. II.* 57. *Guss. cat. Pl. sic.*

O. Caule erecto, simplici; foliis simplicibus, oblongis, serrato-dentatis, glabris; petiolo stipulis maximis amplexicaulibus ovatis utrinque alato; floribus densè spicatis, calycis laciniis lanceolatis, corollâ paulò longioribus.

H. *Bonifacio.*

Obs. Juxtà Smithium l. c. eadem species ac O. monophylla *Desfont. atl. II.* 145. *tab.* 188, quod haud libenter concedam. Nam in nostrâ corollæ constanter calyce breviores, neque folia floralia ternata, in nostris speciminibus, nunquam mihi observare contigit.

ONONIS LAXIFLORA *Desfont. atl.* 11. 146. *tab.* 190.

O. Caulibus erectiusculis ramosis, ramis filiformibus; foliolis ternatis obovato-serratis, extùs argutè denticulatis; stipulis subrotundo-ovatis, serratis: pedunculis axillaribus folio longioribus; calycibus corollam æquantibus, legumine hirsuto, brevioribus. (*Corollæ vexillum cæruleum*).

H. cum præcedente.

ONONIS MITISSIMA *Linn. Sp. Pl.* 1007. *Smith. Fl. gr. Prodr. II.* 56.

O. Caule erecto; foliis omnibus ternatis, foliolis oblongis, serrulatis; stipulis ovatis acutis, amplexicaulibus, foliorum floralium ventricosis, scariosis, flores spicatos arctè amplexantibus; calycinis laciniis ovato-lanceolatis, corollâ paulò brevioribus.

H. cum præcedente.

* Anthyllis Hermanniæ. * Anthyllis citysoides. * A erinacea.

ANTHYLLIS GERARDI *Linn. Mant.* 100. *Gerard. Fl. gallo. prov.* 490. *f.* 18.

A. onobrychioides *Cav. icon.* 11. 40. tab. 150.

A. foliis pinnatis subsessilibus, pinnis linearibus, truncatis, basim versùs in pedicellum attenuatis; stipulis minimis, obsoletis; pedunculis axillaribus, folio longioribus; capitulis nudis.

H. inter *Porto-vecchio* et *Bonifacio.*

Obs. Stipulæ minimæ à Gerardis neglectæ, quæ tamen in plantâ quoque provinciali haud deesse observavi, Cavanillesium ad suam novam O. onobrychioidem constituendam, induxerunt, quæ è specierum censu eliminari debet; uti ex eiusdem descriptione et tabulâ patet.

TRIFOLIUM STRICTUM *Linn. Sp. Pl.* 1079. *Viviani Fl. lib. Sp.* 46.

T. Lævigatum *Desfont. atl.* 11. 195. *tab.* 208.

H. *Bonifacio.*

Obs. Ex speciminibus nuper è Corsicâ acceptis confirmatur, quod in *Fl. lib. specim.* l. c. suspicabar, nempe T. *strictum Linn.* eamdem esse speciem ac T. *lævigatum Fl. atl.*, nam et folia radicalia et inferiora obovata profert, quæ cum citò depereant, sæpiusque desint, à Desfontanesio

in sua descriptione, et tab. ommittuntur. Cæterum nihil in T. *lævigati* descriptione et figura reperias, quod speciem nostram non declaret.

Trifolium Cherleri T. uniflorum. T. Bocconi *Savi*. Hedysarum pallidum *Desfont. atl.*

CARDUUS CEPHALANTHUS *Nob.* Foliis radicalibus subruncinatis, squarrosis; caulinis decurrentibus, lanceolato-acuminatis, sinuato pinnatifidis, spinosis; caule multifariam alato, alis interruptis, floribus congestis; calycibus cylindricis, squamis adpressis, exterioribus lanceolatis, lanuginosis, spinulosis, superioribus lævibus, linearibus, inermibus.

H. in parvâ insulâ *Lavezzi* inter Corsicam, et Sardiniam.

Obs. Flores ex corymbo abbreviato congesti, numerosissimi, 30-50.

CNICUS SYRIACUS: *Linn. sp. Pl.* 1155. *Desfont. atl. II.* 245. *Seb. et Mau. Fl. rom.* 282. *tab.* 8. *bona.*

H. in Corsicâ australi.

Cnicus Casabonæ.

ONOPORDUM HORRIDUM *Nob.* Caule multifariam alato, alis triangularibus acuminatis spinosis, in calycem confluentibus; squamis calycinis ovato-lanceolatis, spinosis, omnibus tandem reflexis.

H. *Bonifacio* in Corsicâ.

Carthamus creticus. C. tingitanus. Cynara Cardunculus.

CYNARA HUMILIS *Linn. Sp. Pl.* 1159. *Desfont. atl. II.* 248. *Smith Fl. gr. Prodr. II.* 157. *Ten. Fl. neap.* C. corsica: *Viv. in Prodr.* ad calcem *Fl. lib.* 68.

C. foliis caulinis sessilibus, decursivè pinnatis, pinnis elongatis, lineari-acuminatis, remotè dentato-incisis, dentibus, laciniisque longè spinosis; squamis calycinis ovatis, abruptè in spinam erecto-patentem, abeuntibus.

H. cum præcedente.

* SERIOLA URENS *Linn. sp. Pl.* 1139. *Smith. Fl. gr. Prodr. II.* 143.

S. cretensis: *Biv. Manip. IV. p.* 15. *tab.* 14.

S. setuloso-hispida; foliis obovatis dentatis; dentatoque runcinatis; caule ramoso; pedunculis patentibus unifloris, calycibus setuloso-pungentibus; seminibus in stipitem attenuatis, omnibus pappo plumoso munitis.

H. in Corsicâ australi et in Sardiniâ.

Hedypnois mauritanica *Willd.* Senecio humilis *Desfont. atl.*

* BALSAMITA AGERATIFOLIA: *Willd. sp. Pl. III. p. III.* 1801.

B. fruticosa; glabra; foliis obovatis, oblongisve, rigidulis, argutè profundeque serratis, dentibus mucronatis; pedunculis terminalibus, elongatis, unifloris.

H. propè *Bonifacio.*

Obs. Plantam à Desfontanesio, hoc nomine, descriptam haud novi. At si rectè à Decandollio *Fl. fr. IV.* 188 cum Chrysanthemate discoideo *All. ped. Tab. II. f.* 1 sub B. virgatæ nomine conjuncta fuit, et ipse cum Willdenovio declaro, plantam à me iisdem locis natalibus ab Allionio indicatis lectam, omnino à B. ageratifoliâ diversam.

GNAPHALIUM MICROPHYLLUM: *Willd. sp. Pl. II. p. III.* 1864.

G. suffruticosum, lepidoto-canum; caule in ramos simplices, adscendentes, multipartito; foliis linearibus, obtusis, margine revoluto, crispoque, axillis densè cespitosis; floribus corymboso-umbellatis; calycibus cylindricis.

H. in Corsicâ australi, Sardiniâ, et Cretâ.

* Cineraria bicolor *Willd.*

SOLIDAGO NUDIFLORA: *Nob.* Glabra, pedunculis axillaribus, filiformibus nudis, apice 1—2 floris, bracteis in calycem confluentibus; foliis ellipticis, acutis, basim versus attenuatis, summis integerrimis.

H. *Talano* in Corsicâ.

Alnus cordifolia *Ten. Fl. Neap.*

ARUM PICTUM *Linn. Fil. suppl.* 410. A. corsicum *Lois. Fl. gal.* 11. 617.

A. foliis cordatis, oblongo-ovatis, acumine herbaceo; spathæ ovato-acuminatæ pedunculo in vaginâ petiolari foliorum excepto; spadice incluso.

H. prope *Bonifacio,* et *Aiaccio*: in insulis quoque Balearibus.

Obs. Eamdem esse speciem suspicor ac illam, quæ in Italiæ Hortis botanicis introducta, ubi nunquam floruit, sub Caladii esculenti nomine in eorumdem catalogis exhibetur. At Rumphii *Amb.* V. *tab.* 110. f. 1. erroneam denominationem detegit, nam C. esculenti folia peltata, in nostro cordata.

ARUM CRINITUM *Linn. Suppl.* 410.

A. foliis pedatis, foliolo medio lineari-lanceolato, integerrimo, lateralibus laciniato-pinnatifidis; spatha basi ventricosâ, obovatâ, maximâ, spadice exserto, cylindrico, longis setulis tecto.

H. in parvâ insulâ *Lavezzi* inter Corsicam, et Sardiniam, et in insulis Balearibus.

Obs. Spectatissima species, cuius spatha longitudinem 3. decim. et longitudinem 2. decim. attingit, intus vinoso-rubescens, maculis saturatioribus picta.

OPHRYS FUNEREA *Nob.* Labello basim versùs sensim coarctato, conico, lateribus deflexis, anticè trilobo, lobis omnibus rotundatis, medio paulò majore, subintegerrimo.

H. in collibus Corsicæ australis, et propè Genuam, secus Aquæductus.

Obs. Labellum tenuissimè sericeum, ex atro lævissimè purpurascens, margine virescente cinctum: Ab O. lutea, cui propriùs accedit, floribus duplò minoribus, et labelli formâ differt.

ORCHIS CORSICA: *Nob.* Bulbis geminis; foliis ovato-ellipticis; spicâ contractâ, globosâ, petalis omnibus conniventibus, ovato-acuminatis, duobus interioribus lateralibus paulò minoribus; labello trifido, lobis lateralibus falcatis, dentatis, medio, apicem versùs, rotundato, expanso, dentato; calcar incurvum obtusum germine duplò superante.

H. *Bonifacio.*

* Atriplex græca Willd.

ASPLENIUM OBOVATUM: fronde lanceolata, bipinnata, pinnis pinnulisque exterioribus confluentibus, in rachide partiali et universali decurrentibus, obovatis, obsoletè dentato crenatis; soris distinctis, raris.

H. in Corsicæ monte *della Trinità.*

Asplenium marinum. Acrosticum leptophyllum *Decand.* Ophyoglossum lusitanicum.

Vidit. D. P. PICCONI
pro Ill.mo et R.mo Archiep.

VISTO. Se ne permette la stampa.
Genova li 15 settembre 1824.
I. ASSERETO
Senatore Revisore per la Gran Cancelleria.

GENUÆ, EX TYPOGRAPHIA PAGANO.

DOM.[CI] VIVIANI

IN REGIA UNIVERSITATE GENUENSI BOTAN. ET HIST. NAT. PROFESSORIS

APPENDIX

AD FLORÆ CORSICÆ PRODROMUM (*)

SCABIOSA MEDITERRANEA *Nob.* Glaberrima; foliis caulinis ellipticis utrinque acuminatis, integerrimis, mediove serratis; involucro imbricato, squamis exterioribus subrotundo-ovatis, interioribus sensim spathulato-oblongis; corollulis quadrifidis; semine, calyculoque paleis laceris coronato.

H. In sylvis montanis Corsicæ.

Obs. Inflorescentiâ S. Leucanthæ accedit; foliis verò omnino distincta.

ANCHUSA CRISPA *Nob.* Strigosa; foliis lineari-oblongis, grossé rariterque dentatis, caulinis undulato-crispis; spicis laxis; calycibus quinquefidis, corollæ tubum æquantibus, in fructu ventricosis, pendulis, secundis; corollæ laciniis obovatis, squamis faucis ovatis, ciliatis; seminibus lævibus, subtriquetris.

H. in Corsicæ collibus.

PHYTEUMA SERRATUM *Nob.* Glaberrimum; capituli subrotundi bracteis latè ovatis, acuminatis, serratis, flores æquantibus; foliis radicalibus lineari-lanceolatis, obsoletè serrulatis, in longum petiolum attenuatis, caulem subæquantibus, caulinis conformibus, brevioribus, summís sessilibus; stylo èxserto, stigmate trifido.

Obs. P. hemisphæricæ habitum quodammodo gerit: differt præcipuè bracteis serratis.

SCILLA FASTIGIATA *Nob.* Bulbis tunicatis; foliis angusto-linearibus, basi attenuatis, scapum filiformem superantibus; bracteis amplexantibus, ovato-acuminatis, pedunculis inferioribus elongatis, scapo longioribus.

H. in monte *Coscione*, Corsicæ.

(*) Anno præterito 1824. Genuæ editum, ex speciminibus à dilectissimo olim auditore meo Med. Doct. St. Serafino in Corsica lectis.

Obs. Certò à S. vernâ *Engl. Bot. tab.* 23 diversa: à cæteris magis etiam recedit. An hic spectat Synonimum Clusii à Wildenowio ad S. vernam relatum, à Smithio verò in Fl. Brit. abiectum?

ALLIUM PARCIFLORUM *Nob.* Staminibus simplicibus; scapo foliifero, foliis setaceo-filiformibus breviore; spathæ subquadrifloræ bracteis binis, conniventibus, ovato-lanceolatis, mucronatis, triplò brevioribus pedunculis capillaribus, inæqualibus, erectis; petalis linearibus, in cylindrum conniventibus, apice reflexis.

H. propè *Bonifacio.*

Obs. Petala carnea, dorso lineâ sanguineâ exarata. Planta spithamea ab. A. tenuifloro *Ten.* et a pusillo *Cyr.* quod est maritimum *Rafin.* sane diversa.

POLYGONUM EQUISETIFORME *Sibth.* et *Smith Prodr. Fl. gr. p.* 266.

H. Secus torrentem *S. Petri* in Corsica.

Obs. Singularis species à P. flagelliforme *Bertol.* omnino diversa.

SAXIFRAGA CERVICORNIS *Nob.* Hirta; foliis radicalibus cuneiformibus, dilatato-palmatis, trifidisque, laciniis linearibus obtusis, subtus exquisitè nervosis; summis integerrimis; calyce glanduloso hirto, triplò breviore petalis obovatis, quinquenerviis, basi attenuatis.

H. in monte *Coscione* in Corsica.

Obs. Neque cum S. exaratâ *Decand.* neque cum geranioide *Lapeyr.* cui inflorescentiâ præcipue accedit, confundenda.

POTENTILLA CRASSINERVIA. *Nob.* Caule adscendente corymboso; foliis radicalibus quinatis, foliolis obvatis utrinque hirsutis, subtus exquisitè parallelonervosis, caulinis ternatis, foliolis cuneiformibus, tridentato-incisis; stipulis, etiam inferioribus, obliquè-ovatis, foliis calycinis majoribus ovato-acutis; corolla (lutea) calycem superante; receptaculis nudis, carpellis obliquè ovatis, densè pilosis, superficie lævi.

H. in monte *Coscione* Corsicæ.

RANUNCULUS CORDIGERUS *Nob.* in *Fl. Cors. Prodr.* Adde Syn. R. alpinus Tribuli aquatici foliis *Bocc. Mus. p.* 162, *tab.* 124. qui celebratum Ranunculum sardonium Veterum esse contendit.

RANUNCULUS INSULARIS *Nob.* Hirsutus; radice fasciculato-tuberosâ; foliis radicalibus tripartitis, laciniis lateralibus bisectis, sessilibus, incisis, mediâ pedicellatâ, tripartitâ, laciniis bifidis, trifidisque; caulinis trifidis, petiolo amplexicaule; calycibus patulis, ovato-acutis, pilis adpressis tectis.

H. in montibus Corsicæ et Sardiniæ borealis *Tempio.*

STACHYS MARRUBIIFOLIA *Nob.* Pilis patentibus hirta; caule brachiato; fo-

liis cordatis, subrotundo-ovatis, crenatis, floralibus ovatis, ellipticisque, apice spinulosis; verticillis laxis, sexfloris; corollæ (purpureæ) labii inferioris lobis lateralibus abbreviatis, medio, galeâque emarginatâ.

H. in Corsicâ. (1)

ORIGANUM SMYRNÆUM *Lin. Sibth. Smith et Prodr. Fl. gr. p.* 417.

H. in montibus supra *Corte* in Corsica.

Obs. Nostro quoque, uti et græco specimini à Smithio memorato, descriptio O. glandulosi *Fl. atl.* à Willdenowio utì ab O. smyrnæo diversi inter species recepti, pænitus congruit; hinc O. glandulosum è specierum elencho deleatur.

THLASPI SCAPIFLORUM *Nob.* Foliis omnibus radicalibus, longè petiolatis, rotundato-oblongis, integerrimis, nudiusculis; siliculis ellipticis, angustè emarginatis, stylo elongato.

H. in monte *Coscione* in Corsica.

Obs. Inter Thlaspia recipio, donec aptiora specimina diversum fortasse genus, iuxta Nuperorum placita, explodere sinant.

HUTCHINSIA PYGMÆA *Nob.* Glabra; foliis carnosulis, radicalibus obovatis, grossè et obsoletè dentatis, integerrimisve, in petiolum attenuatis; caulinis sessilibus, semiamplexicaulibus; siliculâ ellipticâ, truncatâ, obtusè emarginatâ, stylo brevissimo, persistente.

H. in monte *Coscione*.

Obs. Planta vix pollicaris, annua: suas in hoc genere affines habet H. pumilam, stylosam, brevistylem, cui præcipuè accedit. Cotyledones accumbentes.

ERUCARIA HYPOGEA. *Nob.* Fl. Cors. Prodr. p. 11.

Radix simplex, cylindrica, perpendicularis, perennis? Folia omnia radicalia, plurima, in orbem disposita, oppositè, rarius alternè pinnato-falcata, quandoque inversé falcata, pinnis nunc supernè, nunc infernè, aliàs utrinque unidentatis, basim versus sensim minoribus, extimâ trilobâ, pilis rigidulis, per ætatem defluentibus, præcipue basim versus ciliata. Pedunculi omnes radicales, plures,

---

(1) Liceat hìc novæ Stachydis speciei phrasim sistere, quæ cum in australioribus Liguriæ maritimis promontoriis à me reperta fuerit, Mediterranei oppositas insulas incolere admodum probabile est.

STACHYS DIVARICATA *Nob.* Hirsuta; foliis trinerviis, inferioribus ovatis, cordatis, crenatis; floralibus ellipticis, aristatis, summis integerrimis; verticillis sexfloris; calycis dentibus acuminato-aristatis, in fructu reflexis; corollæ labio superiore bifido, laciniis linearibus divergentibus, inferiore lobis lateratibus in dentem erumpentibus, medio rotundato, emarginato.

H. in collibus maritimis Promontorii *Portofino* Lig. orientalis. Annua.

inter folia prodeuntes, nudi, uniflori, in anthesi erecti, foliorum majorum longitudine duplò breviores, in fructu sub ipsa folia deflexi, terræ incumbentes. Calyx tetraphyllus, duplò corollà brevior, erectus, connivens, setis sparsus, foliolis ovato-oblongis, acutiusculis, duobus oppositis vix in basi productioribus. Corolla lutea; petalorum ungues paulò calyce breviores, limbo obovato, Stamina sex: filamenta nuda; quorum longiora calycem paulò excedentia, glandulâ basi suppositâ; antheræ oblongæ, biloculares. Germen oblongum, compressum, dorso utrinque obsoletè costatum. Stylus longitudine staminum, subtetragonum, glabrum; stigma incrassatum, subbilobum. Siliqua uni, vel sæpius binodosa, nodi, non articulatim, sed coarctactione divisi, è basi dehiscente semina emittentes, hispidi, torulosi, veluti corticosi, putamine cartilagineo, in coarctatione non interrupto: nodus superior sæpius abortu monospermus, vel etiam aspermus, abiens in rostrum conico-cylindricum, nudiusculum, ipsius nodi longitudine: nodus inferior bilocularis, dissepimento cartilagineo, valvularum plano parallelo, singulo loculo 3—5 spermo, seminibus è dissepimenti periferiâ funiculo pendulis, subrotundo-ovatis, compressis, nigro-badiis. Cotyledones planiusculæ, incumbentes. (1)

Obs. Singularis huius plantæ descriptionem integrare, iconemque addere placuit, quò evidentiùs patescat, quantùm à vero recesserint summi alioquin in scientia viri, qui in siccis speciminibus à me iisdem communicatis, siliquæ nodum abortientem fortasse intuiti, Rapistri potiùs, quàm Erucariæ genus recognoscere sibi visi sunt. Cæterum speciem hanc malo inter Erucarias latiùs sumptas recipere, quàm novum genus condere, nullis fixis characteribus definiendum.

CARDAMINE Bocconi. *Nob.* Foliis caulinis alternè pinnatis, biiugis, ternatisque: foliolorum pedicellis filiformibus, patentibus, subæquantibus foliola subrotondo-ovata, tri-vel inæqualiter quinqueloba, rachide flexuosa, siliquis linearibus, deflexis.

Nasturtium montanum, nanum, rotundo Thalictri folio, cyrnæum *Bocc. Mus*, *pag.* 171. *tab.* 118. figura, folia præsertim, apprimè exhibet magnitudine naturali.

H. in montibus Corsicæ.

Obs. Speciem hanc nullus fortasse post Bocconem vidit, licèt eiusdem synonimum undique ad alie-

---

(1) *Expl. Tab. fig.* 2. Planta magnitudine naturali. *a* Petalum cum stamine; *b* Germen; *c* Siliqua longitudinaliter secta, nodo superiore monospermo; *d* Siliquæ sectio horizontalis, cum dissepimento; *e* Semen germinans; *f* Cotyledones incumbentes; *g* Capsula infernè dehiscens, semina emittens.

nas species distraxerint: Primum à Linnæo ad C. græcam citatur sociatum cum synonimo alterius speciei à Boccone ipso descriptæ in *Plantis siculis p.* 84. *tab.* 44 *fig.* 2. quæ speciem sane diversam exhibet. Willdenowius horum synonimorum primum ad C. thalictroidem *Allioni* transtulit, alterum ad C. græcam reliquit, cui reapse spectat. Allionii plantam a nostrâ omnino diversam esse, non tantum ex Allionii descriptione et figurâ patet, quam à Willdenowio ipso, qui eamdem *admodum affinem* C. *Chelidoniae* declarat. Decandollius tandem in suo *Syst. nat.* Allionii specie segregatâ, iterum duo Bocconii synonima perperam coniungit in Cardamine græca, sub nomine Pteroneuri græci, additis synonimis C. græcæ. *Ten. Fl. nap.* et *Smithii Prodr. Fl. gr.* At species neapolitana, quæ quidem eadem est ac græca, certò à C. nostrâ Bocconi differt, quod quò magis patescat, definitionem specificam sic restaurare lubet, ex speciminibus locis natalibus lectis.

CARDAMINE græca *Lin.* excl. syn. *Bocc.*

C. glaucescens, foliis pinnatis, pinnis 4—5 jugis, interioribus alternis, exterioribus oppositis, subsessilibus, ovatis, inciso crenatis, tripartitisve; siliquis linearibus, margine scariosis.

BRASSICA rectangularis. *Nob.* Glabra, foliis rectangulo-pinnatis, pinnis extimè confluentibus, foliolis sessilibus, laciniisque lato-linearibus profundè serratis, petalorum unguibus, staminibusque calycem superantibus; rostro compresso, siliquam glabram æquante.

H. in Corsica prope *Cagna.*

ERODIUM Bocconi. *Nob.* Decumbens, hirtum; foliis ovatis, cordatis, crenato-incisis; stipulis, bracteisque lanceolatis; pedunculis bifloris, calyce mucronulato, petala obovata (albida) paulò superante; carpellis hirtis, rostro glabro.

Geranium æstivum, minimum, supinum, alpinum, chamædryoides, flore albo variegato *Bocc. Mus. p.* 160. *Tab.* 128.

H. in montibus *Vignolla*, et S. Michaelis.

Obs. Iuxta Decandollium est var. E. maritimi, a quo sanè specificè differt, memoratis characteribus, nunquam in E. maritimum fluentibus, corollà longe minori, statione constanter montanâ, nunquam maritimâ.

ERODIUM cuneatum. *Nob.* Caule diffuso; foliis ambitu ovatis, subcordatis, sinuato-tripartitis, laciniis lateralibus rectangulo patentibus, oblongis, mediâ longiore, cuneiformi, apice crenato-incisa; pedunculis inferioribus elongatis, unifloris, superioribus umbellatis; corollà calycem aristatum paulò superante.

H. *Aiaccio* in ruderatis.

MALVA ribifolia. *Nob.* Caule erecto, pilis simplicibus, stellatisque asperso; foliis inferioribus cordatis, quinquelobis, superioribus quinquefidis, palmatisque, lobis obtusis, latè inæqualiterque crenatis, subtus stellato-pubescentibus; pedunculis solitariis, folio longioribus; petalis calycem triplò superantibus.

H. in Corsicæ montibus.

MALVA circinnata. *Nob.* Caule erecto, pilis simplicibus sparso; foliis cordatis, crenulatis, inferioribus reniformibus, superioribus circinnato-quinquelobis, petiolis supernè hispidis; pedunculis solitariis, unifloris, petiolo duplò brevioribus; calycis exterioris foliolis oblongis, interioris laciniis ovatis-acutis, corollâ quadruplò brevioribus.

H. in Corsica *Ortolo, Casalabrina.*

SPARTIUM gymnopterum. *Nob.* Ramosissimum, ramis alternis, oppositisque, nonnullis aphyllis, apice spinescentibus; foliis ad ramorum basim ternatis, sessilibus, foliolis obovato-linearibus, utrinque sericeis, rameis simplicibus; floribus racemosis, nudis, inferioribus subverticillatis; vexillo carinâque subæqualibus, sericeis, alis brevioribus nudiusculis.

H. in rupibus maritimis Corsicæ et Sardiniæ.

Obs. Cum S. ramosissimo *Fl. atl.* coniungere non audeo, quòd accuratissimi Desfontanesii descriptio cum huius speciei memoratis characteribus dissentiat.

CARDUUS fasciculiflorus. *Nob.* Caule interruptè alato, foliorumque decursive pinnatorum laciniis nudiusculis, palmato-angulatis, incisis, segmentis longè spinosis; floribus axillaribus, sessilibus, inferioribus solitariis, alternis, superioribus in fasciculum elongatum congestis; calycibus cylindricis glabris, foliolis adpressis, lanceolato-linearibus, spinosis.

H. *Vignolla,* et *Parao* in Corsica.

SENECIO flabellatus, *Nob.* Villosus; caule erecto; foliis inferioribus lyratis, laciniâ extimâ maximâ rotundatâ, inciso-dentatâ, basi cuneatâ, superioribus sessilibus, bipinnatifidis; floralibus linearibus, in calycem hemisphericum confluentibus.

H. in collibus siccis *Castel-Sardo.*

Obs. Corollulæ radii vix revolutæ. Pappus scaber, pilis ad lentem articulatis. Calycis foliola apice intacta, margine membranaceo. Ambigit inter Seneciones, et Cinerarias.

CENTAUREA filiformis. *Nob.* Glabriuscula, calycinis foliolis appendice triangulari sphacelatâ pectinato-ciliatâ, auctis; foliis pinnatis, pinnis filiformibus, elongatis, sæpius integerrimis, summis simplicibus; caule erecto angulato.

H. in vertice montis *Tavolara.*

LIMODORUM sphærolabium. *Nob.* Bulbis fasciculatis, filiformibus; caule squamis vaginato, subaphyllo; bracteis germine brevioribus; petalis longitudine subæqualibus, duobus interioribus angustioribus; labello rotundato, subun-

dulato, basi coarctato, canaliculato, calcare cylindrico, germen æquante.

H. Prope *Bonifacio* in Corsica.

Obs. Labello rotundato, non ovato, seu elliptico, à L. abortivo differt, cuius refert habitum.

OPHRYS CANALICULATA. *Nob.* Bulbis geminis; spicâ tri-quadriflorâ; petalis exterioribus latè ovatis, medio concavo incumbente, duobus interioribus minimis, conformibus, ciliato-hispidis; labello basi cuneiformi, fauce altè canaliculatâ, hinc convexâ trifidâ, laciniis lateralibus ovato-acuminatis, hispidis, brevioribus, mediâ in duos lobos anticè expansâ.

H. in collibus *Bonifacio* in Corsica.

Obs. Differt ab O. ciliatâ *Biv.* petalis interioribus ovatis, minimis, non lineari-lanceolatis, duplò tantùm exterioribus minoribus; labelli fauce in nostrâ profunde canaliculatâ, laciniis lateralibus ovato-acuminatis, non oblongis.

PARIETARIA LUSITANICA *Lin. Sp. pl.* 1492.

FL. HERM. INVOLUCRUM quadripartitum, hispidum, uniflorum, persistens, laciniis lineari-lanceolatis, calyci adpressis, duplòque brevioribus, in fructu pyramidatim conniventibus.

CALYX inferus, rotatus, quadrifidus, concavus, membranaceus, utrinque pilis sparsus, laciniis ovato-acutis, dorso linea saturatione exaratis, in fructu conniventibus, ipsumque tegentibus.

STAMINA: filamenta quatuor æqualia, fundo calycis, et contra eiusdem lacinias inserta, membranaceo-complanata, inflexa, calycem longitudine æquantia: Antheræ ovatæ, compressæ, biloculares, loculis longitudinaliter dehiscentibus, ante dehiscentiam inflexo-inversæ, in dehiscentia elasticè adsurgentes.

PISTILLUM: germen liberum, ovatum, pilis circundatum: stylus brevissimus, stigma acutiusculum.

PERICARPIUM: Utriculus crustaceus, ellipticus, glaberrimus, badio-niger, tegens semen conforme; albumen nullum; Cotyledones virescentes foliaceæ.

FL. FOEM. structura eadem ac in hermaphrodito, demptis staminibus.

P. LUSITANICA: Caule filiforme, procumbente, ramuloso, foliis alternis, subrotundis, breviter in petiolum contractis, pilosis; floribus omnibus axillaribus, subsolitariis, subsessilibus; involucro quadripartito, unifloro. (*fig.* 1).

H. in humidis montis *Tavolara* in Corsica.

Obs. Speciem in Europa australiore rarò inventam, aspectu potiùs quàm rita scrutatione Botanicis perspectam, mihi rimandam adsumpsi; nam in hac, simpliciori modo, natura exhibet, quæ in totius generis œconomia illustranda possunt converti. Synonima Linnæi, Loisel. Fl. gal. *Not.* p. 144. et P. ocymifoliae *Poir.* quae descriptionum et iconum defectu nisi dubitanter admodum recipere possumus, facile nunc erit autoptis extricare.

Expl. tab. fig. 1. Planta magnitudine naturali. *a* flos hermaphroditus posticè inspectus cum involucro. *b* idem anticè ut staminum insertio appareat. *c* flos fœmineus, germen tectum exhibens. *d* involucrum fructum tegens. *f* staminum oppositorum par exhibens, ut pateat quomodo in hoc genere antherae inflexae, et sibi invicem oppositae, calycis laciniis incumbentibus repressae, inversam positionem retineant, donec explicato, in anthesi, calyce, elasticè adsurgant. *e* Stamen in anthesi expli-

catum. *f* semen utriculo inclusum, *g* semen. Omnia lente acuta inspecta; nam flos minimus, vix 2/3 lin. diametro attingens.

ASPIDIUM DISTANS. *Nob.* Stipite densè paleaceo; fronde lineari-lanceolatâ, acuminatâ, elongatâ, bipinnatâ, pinnis remotis, lanceolato-linearibus, acuminatis, apicem versus confluentibus, pinnulis lineari-oblongis, basi truncata sessilibus, integerrimis, subtus strigosis.

H. in Corsicæ sylvis *Allo Spedale.*

Obs. Frons bipedalis et ultra, conspicua inter congeneres pinnis distantibus, superioribus alternis, latisque paleolis rufis, quibus stipes tegitur.

Genuæ Kal. Novembr. anno MDCCCXXV.

Visto. *Se ne permette la Stampa.*

S. GRATAROLA *Revis.*

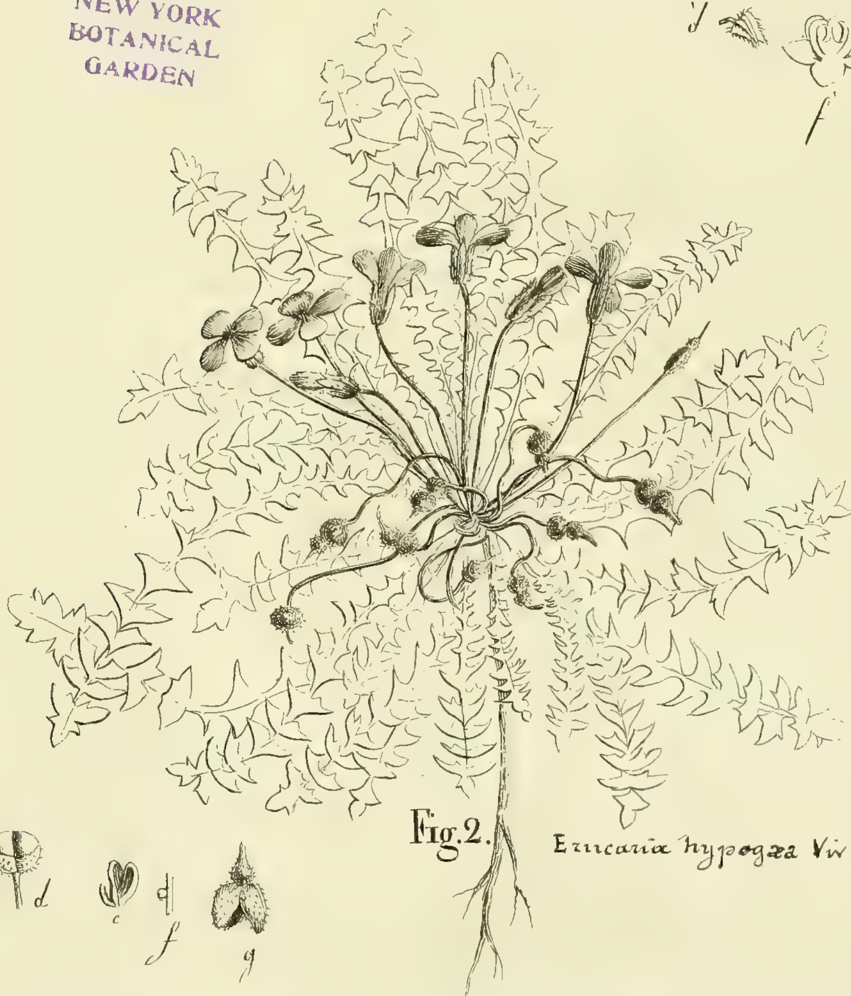
Per la Gran Cancellaria.

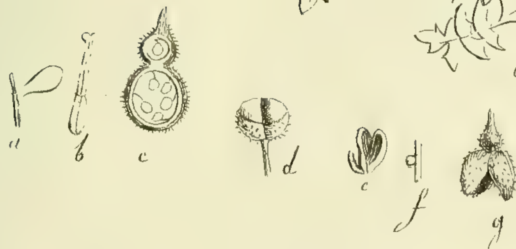
D. Prev. PICCONI *Rev. Eccl.*

Anno MDCCCXXV. GENUÆ, Typis Y. GRAVIER, Typographi et Bibliopolæ.

Prof. Viviani del.

DOMINICI VIVIANI

IN REGIA GENUENSI UNIVERSITATE BOTANICES ET HIST. NAT. PROFESSORIS

APPENDIX ALTERA

AD FLORÆ CORSICÆ PRODROMUM

Cum duobus tab. aencis.

L. B.

Ex quo Floræ Corsicæ prodromum, anno 1824. evulgavi, cui subsequente anno appendicem adieci, sic inopinata novarum specierum cohors botanicis innotuit, ut in insularum mediterranei plantis explorandis, coniunctis animis, undique concurrere viderentur. Sic illustrium virorum solertia, Gussonii in Sicilia, Morisii in Sardinia, Cambassedii in Balearibus, Seraffæ in Melita, Talbotii in Corcyra, quamplures species detectæ, quæ vel novæ, vel nundum in Europa australiori observatæ, nostratum civium censum adaugent. Quarum proventu, quanta crateris Mediterranei Floræ lux affulserit, cuius lineamenta, ex membris in tanta maris, et littorum amplitudine dispersis, in meo floræ libycæ Specimine adumbrare licuit, facile est perspicere. Præstat nunc, arrepta occasione, qua ex inexhaustæ adhuc insulæ novas depromere stirpes datum fuit; nonnulla adnotare, quæ in prodromi et sui appendicis specierum illustrationem conferunt. Nam tanto botanicorum, in insulanis hisce speciebus investigandis, concursu id contingere debuit, ut nonnullæ, non satis speciminum defectu primum perspectæ, nunc magis evulgatæ distintiùs patescant: aliæ, licet a me in prodromo descriptæ, diverso postea nomine salutatæ, distinctæ

veluti species incautè recipiantur. De iis vero quæ in plantarum seu generalibus, seu partialibus recensionibus omissæ, vel inter dubias repositæ fuerunt, nil aliud adiicere fas est, quam quod earumdem fidem faciunt in meo herbario religiose servata specimina; in quo uti clar. viris Gussonio, Bertolonio, Morettio, Morisio, Bertero, Requienio, aliisque pluribus licuit, ita et cuique botanico easdem inspicere, et cum descriptionibus comparare, libenti semper animo datum est. Cæterum quemadmodum complures species a nobis in floræ libycæ specimine descriptas, nuper, strenuorum viotorum solertia, (1) in iisdem regionibus inventas, summique in scientia viri (2) autoritate sancitas vidimus; sic species nostras corsas, botanicis mediterranei insulas peregrinantibus jam frequenter occurrisse gaudemus: Reliquæ solo patrio non exulantes, nam singularium stirpiun præ cæteras mediterranei insulas, altrix est Corsica, minime botanicorum votis deficient, ubi illas suis in locis natalibus perquirere haud pigeat.

Genuæ Idibus M. Martii Anno MDCCCXXX.

---

(1) *Clapperton et D Oudney* Voyage de decouvertes dans le Nord, et dans les parties australes de l'Afrique. Paris 1826. 2. vol. in-8.

Pachôt Voyage dans la Marmarique, la Cyrenaique, et les Oasis Paris 1828.

(2) *Rob. Brown* cuius vide notas pro Re botanica ad calcem itineris mox citati Klappertonii, et Oudney.

ASPERULA DEFICIENS *Nob.* Glaberrima; foliis imis quaternis, obovatis, oblongisque; reliquis oppositis, linearibus, elongatis, obtusiusculis, margine revoluto, floralibus brevissimis ovato-lanceolatis; pedunculis subtrifloris; corollis infundibuliformibus, laciniis ovato-acutis, fructuque papilloso.

H. in parva insula *Tavolara* dicta, Corsicæ attigua.

Obs. Folia verticillata ad caulis imam basim, in uno alterove tantum verticillo conspicua, sic citò evanida, ut in omnibus fere speciminibus desiderentur.

GALLIUM NUDIFLORUM *Nob.* Caule, foliisque pilis patentibus hirto; foliis inferioribus quaternis, obovato-ellipticis, superioribus senis lineari-ellipticis, omnibus margine subrevolutis, floralibus oppositis solitariisque; paniculæ pedunculis filiformibus, fructibusque glabris; corolla (purpurea) aristata.

H. in monte Coscione in Corsica.

Obs. Planta pusilla, vix digitalis.

CERINTHE LONGIFLORA *Nob.* Foliis superne levibus, inferne tuberculatis, caulinis amplexicaulibus, ovato-oblongis; calycis quinque-partiti foliolis linearibus obtusis, acqualibus; corolla (lutea unicolore) tubuloso-infundibuliformi, triente calycem superante, profunde quinquedentata, dentibus acutis; stylo exserto, duplò calyce longiore.

H. in parva insula Tavolara, Corsicæ attigua.

SCILLA LANCEOLATA *Nob.*

Foliis glaberrimis, inferioribus elliptico-lanceolatis, superioribus lineari-lanceolatis; racemo elongato, bracteis lineari-acuminatis, pedicellum æquantibus; corollis planis.

H. in littore Corsicæ.

Obs. Inflorescentia accedit S. maritimæ, cum qua facile confunditur, antequam folia evolvat, quibus a maritima longe recedit; in hac enim folia duplo latiora, constanter lato elliptica, in nostra semper lanceolata, longe angustiora, et longiora observantur. Flores quoque in nostra minus adproximati, quam in illa, ubi sic densi erumpunt, ut scapum tegant.

Fortasse haec eadem species est, quæ in parva insula *Gallinara* prope Albingaumum in Liguria occidentali a sæpius laudato specierum nostrarum occulatissimo perquisitore B. Gerardio, inventa fuit, cuius folia nondum observare mihi contigit.

CHLORA SEROTINA *Koch*, *et Guss. Fl. sic.* Foliis inferioribus connatis, superioribus, basi contracta, perfoliatis, ovatis acutis; calyce profunde octofido, foliolis lineari-acuminatis; corollæ laciniis ovatis, calycem paulo superantibus; stigmate bifido, laciniis incrassatis bilobis.

H. Porto vecchio, in Corsica.

Obs. Distinctissima a Chlora imperfoliata *Lin. Suppl.* quæ est C. sessilifolia *Desv*: cujus, instituta cum præcedente comparatione, sic diagnosim sisto:

CHLORA IMPERFOLIATA *Linn. Suppl.* C. sessilifolia *Desv.* Foliis inferioribus oblongis, superioribus ovatis acutis, omnibus sessilibus; calyce campanulato, 6-8fido, laciniis lanceolatis; corolla calycem aequante, laciniis oblongis acutis; stigmate bifido, laciniis incrassatis.

Obs. Haec certo est vera Chlora imperfoliata *Linn. Suppl.* in cuius descriptione, nil aliud corrigendum, quam typographi menda, qui in Linnæi MSS. loco calycis 6 fidi, mutata cifra 6. in b. legit bifidi. Hinc vetus jam receptum nomen minimè mutandum censemus. Præter enumeratos differentiæ characteres, flore campanulato, habitum a congenerebus diversum gerit.

CHLORA GRANDIFLORA *Nob.* Foliis caulinis ovatis, perfoliatis, basi truncata confluentibus, summis lanceolatis; calycibus decempartitis, laciniis setaceis; corollæ segmentis ellipticis, duplo calyce longioribus.

Obs. Certo italica civis, et fortasse insularum Italiæ obiectarum incola; at quorsum reapse proveniant duo selecta specimina, que in meo Herbario servo, haud affirmare auserim.

STACHYS BARBIGERA *Nob.* Hirsuta: caule adscendente; foliis cordatis, ellipticis, crenulatis, floralibus ovato-acutis, calyces æquantibus; bracteis ovato-linearibus; verticillis 6-10floris; calycibus regularibus spinulosis; corollâ extus lanatâ; barbæ lacinia media obovata, acuta, lateralibus lineari-obtusis, duplo longiore.

H. in Corsica.

Obs. A S. lasiantha *Guss.* cuius refert habitum, differt foliis floralibus in hac lineari-lanceolatis, calyce duplò longioribus; calycis dentibus lanceolato acuminatis, barbæ lacinia media cuneato obovata, emarginata. A S. heraclea, cuius specimina in iisdem locis ab Allionio a me frequenter lectis, possideo, et habitu, et calyce præcipuè in hac labiato omnino recedit.

OROBANCHE BRACTEATA *Nob.* Calycibus bipartitis, laciniis lanceolatis, acuminato-setaceis, corollam subæquantibus; bractea antica lanceolato-acuminata florem superante; corollæ labio superiore indiviso, ovato rotundato, undulato, inferiore trilobo, lobis subæqualibus ovato-subrotundis, crenato-undulatis; staminibus, styloque exsertis, glabris.

H. Prope Bonifacio in Corsica.

SERIOLA DEPRESSA *Nob.* Setuloso-hispida; foliis obovato-dentatis, dentatoque runcinatis; caule ramoso, depresso; pedunculis patentibus unifloris; calycibus setuloso pungentibus; seminibus in stipitem attenuatis, omnibus pappo plumoso munitis; pappi radiis basi dilatatis.

H. in Corsica australi et in Sardinia.

Obs. Hace eadem species, est quam in Prodromo pro S. urente *Lin.* habueram, cui adieceram in syn. S. cretensem *Biv.* Maturiori examine instituto, hæc synonima abiicienda, et in novam speciem constituendam esse duxi.

ARTEMISIA DENSIFLORA *Nob.* Incana, fruticosa, foliis caulinis longe petiolatis, petiolo rigescente, persistente, pinnatis pinnis remotis, linearibus, integerrimis, vel apicem versus trifidis, incisisque, laciniis obtusis, floralibus ses-

silibus, palmatis, simplicibusque: ramulis floriferis paniculatis erectis, floribus imbricatis, secundis. *Tab. II. cum calyce, et folii extremitate ad lentem auctis.*
H. in Corsica.

ADDENDA ET ADNOTANDA.

IN SPECIEBUS IN PRODROMO FLORÆ CORSICÆ ET IN EJUSDEM APPENDICE DESCRIPTIS.

VALERIANA TRINERVIS *Viv.*

Species a Loiseleurio in Flora gallica, et a Duby in Botanico gallico inconsulte omissa: a Morisio nuper in Sardinia etiam inventa, et inter Certranthos relata. Ego vero a vetere genere eamdem divellere non ausus sum, quòd longum calcar Valerianæ rubræ, in quo præcipue Certranthi genus constitutum fuit, in hac specie vix in tuberculum extuberat, et quòd floribus triandris quamdoque gaudeat. Quibus characteribus, cum Certranthi species in Valerianas confluere mihi viderentur, si quid novi pro hac specie moliendum putassem, Certranthi genus delere potius, quam nova hac specie confirmare malluissem.

Ad pag. 3. lin. 13. Prodr. adde TRITICUM FARCTUM *Viv. Ann. bot. vol.* 1. *p.* 2. *pag.* 159. item *Fl. ital. Fragm.*

H. in littore prope Bonifacio.

Obs. Haec species sub nomine Agropyri scirpei a Preslio evulgata, et postea inter Tritica, et T. scirpeum a Gussonio dicta in sua *Fl. sic. Prodr.* p. 148 eadem ipsa est quam plurimis abhinc annis, in operibus mox citatis, primus sub nomine T. farcti descripsi, quod postea ad T. junceum *Lin.*, mea reluctante descriptione et icone, Botanici nonnulli retulerunt. At plantæ siculæ et ligusticæ descriptiones comparare sufficiat, ut de eadem specie agi quisque dignoscat. Nam *spicam subcontinuam* diagnoseos *Florae siculae,* ego per *spiculas rachidi adpressas* expressi, quod in descriptione apertius, ut mos est, declaravi, *spiculae ita in rachide excavata receptae*, *et appositae*, *ut culmo connatae videantur.* In utrisque descriptionibus glumæ calycinæ obtusæ, flores subæquantes dicuntur. Quibus in characteribus si qui sunt qui T. junceum adhuc vident, dicere me piget eosdem et T. farctum æque ac junceum ignorare.

Eodem ferme criterio nonnullos usos fuisse ad veterem confusionem in Triticis italicis revocandam, in quorum synonimis extricandis, qua maxima potui cura, in opere mox citato adlaboraveram, videre est præcipue in Roemerii, et Schultesii *Syst: veget:* Hinc T. unilaterale denuò a loliaceo distinctum; hinc verum T. hispanicum *Loeflingii*, et *Linnaei* delendum esse, ut barbaro illo *tenuiculi* nomine insigniretur, nimis hisce credulis editoribus jussum est: Hinc T. tenellum *Linn.* (quod quidem Festucam esse et nos scimus (at non hic de genere, sed de specie illustranda sermo est) cum Festuca myuro commutatum; Hinc meum T. Halleri, in loco natali a me lectum, falsis synonimis ab Hallero adductis, extricatum, iconeque illustratum, summique postea agrostographi Gaudenii recognitum et sancitum, denuo ab iisdem editoribus veteri synonimorum labe laborans ad T. tenellum *Lin.* falsò revocatur. Hinc hoc idem T. Halleri a me ab anno 1805 in meis annal. Bot. descriptum, in eodem Schultesii et Roem. opere sub nomine T. Poa *Decand.* recensetur, post annos decem in Flora gallica hoc nomine apellatum; cujus descriptionem cum mea, icone firmata, comparasse sufficiat, ut de eadem specie agi quisque facile dignoscat. Hinc tandem T. biunciale *Villarsii* quod etiam l. c. et descriptione et icone confirmaveram, unius speciei lusum esse declaratur, quæ pingui solo natæ, mei T. Halleri characteres induit! dum vero macrius vivit, in T. biunciale degenerat!! V. *Roem. et Schult. Syst: Veg. Mantis: in vol.* 2. *p.* 406.

ANCHUSA CRISPA *Viv. l. c.*

Etiam in Sardinia reperta, et a Morisio in *Stirp. Sard.* primum pro A. arvensi MB. habita, postea in append. III. pro diversa, et nova admissa.

PHYTEUMA SERRATUM *Viv. l. c.*

Nil habet quo cum P. Carestiæ, iuxta Loiseleurium, hanc speciem confundas. Diagnosim instituì P. hæmisphericum respiciens, cuius gerit habitum.

SCILLA FASTIGIATA *Viv. l. c.*

Singulare certe judicium de hac specie protulit Loiseleurius, qui primum in ea, cum me, Scillæ genus recognoscit, licet falsò inter varietates *S. vernae* eamdem recipiat; sequenti vero pagina, ex eadem ipsa Hyacinthum condidit, quem novum veluti H. *Pouzolzii* dixit; at quis Hyacinthum dignoscet in planta ubi omnia Scillam sapiunt, et ubi Loiseleurius ipse varietatem S. vernæ vidit? In novam speciem in Bot. Gallico fide speciminum a me missorum, recepta fuit a Decandollio. Schultzius vero, qui in italicis speciebus reensendis proprium judicium alienæ fidei semper committit, sibi tandem consulat.

ALLIUM PARCIFLORUM *Viv. l. c.*

Nullimodo cum A. moschato iuxta Loiseleurium l. c. confundi potest, a quo recedere mihi videtur. Potius differentia instituenda cum A. tenuifloro *Ten.* et pusillo *Cyr.* quod in Prodr. append: notavi. Accedit quoque A. Cupani *Rafin.* et *Guss.* Fl. sic. a quo præcipue spatha in nostro bivalvi, in illo univalvi differt; quod et Gussonius ipse recognovit.

ASPHODELUS MICROCARPUS *Viv. l. c.*

Speciem hanc pro diversa ab A. ramoso *Lin.* recognovit Loiseleurius: Gussonius vero in Fl. sic. prodr. et Morisius in *Stirp. Sard.* ad A. ramosum *Linn.* retulerunt, quod ipsis facilè concedam, dummodo demonstrent speciem nostram et Linneo cognitam fuisse, et sub ramosi nomine ab eodem descriptam. At Linnæus pro suo A. ramoso *Spec. plant:* p. 444. plantam descripsit longe diversam (A. album *Willd:*) eiusque varietatem, scapo basi ramoso, quam sic parvi fecit, ut cum ipsa specie confundere maluerit. Varietatem hanc Linnæus Clusium exhibuisse credidit Hist. I. p. 196 sub nomine Asphodeli primi, quæ figura certo male nostrum A. microcarpum exhibet, et sic varietatis A. albi habitum gerit, ut a Linnæo cum ipso confundi potuit. Fuit itaque A. ramosus *Lin.* idem ac A. albus *Willd.* eodemque linnæano nomine ipsum A. album *Willd.* recepit Allionius, et quotquot botanicorum italorum post Linnaeum de eadem planta mentionem fecerunt, donec aptiori denominationi vetus nomen cesserit. Licuit itaque speciem nostram A. microcarpum dicere, si speciem longe a nostra diversam Linnæus sub. A. ramosi nomine salutavit.

JUNCUS BICEPHALUS *Viv. l. c.*

Propriis mendis corrigi, benevolo semper animo, in scientiæ emolumentum accipiam: at qua mente, et quo animo in huius speciei recensione, a Schultesio corrigar, ex sequentibus Botanici judicandum relinquo:

Huius speciei diagnosim, multis speciminibus comparatis, sic in Prodromo sisteram:

JUNCUS BICEPHALUS *Nob*:

Caule adscendente folioso; foliis lineari-filiformibus; capitulo terminali, alteroque laterali; foliolis calycinis omnibus lineari-lanceolatis, nervosis, æqualibus, in cylindrum conniventibus.

Huius diagnosis loco, sequens, sub meo nomine, a Schultesio substituitur.

JUNCUS BICEPHALUS *Nob*:

Culmo adscendente folioso; foliis lineari-filiformibus, capitulo terminali, *alioque* laterali; *foliis* calycinis omnibus lineari lanceolatis, nervosis, æqualibus, *cylindricis*.

Quibus mendis (nollem dicere qua fide receptis) si mea diagnosis expurgetur, haud video quid correctori, pro sua diagnosi cohonestanda restet, nisi *sepalorum* nomen, quod libenti animo cedimus.

JUNCUS ALLENUATUS *Viv. l. c.*

Non cum Schultesio I. c. in synonimum J. ambigui *Guss. Fl. Sic*: anno posteriori edita, recipiendum, sed proprium nomen conservare debet.

ERICA RAMULOSA *Viv. l. c.*

Male a Loiseleurio l. c. in synonimum E. corsicæ *Decand.* adiicitur, cum Decandollius ipse, vetustiore nomine plantæ, a me primum descriptæ, admisso, suam E. corsicam in huius synonimum receperit.

SAXIFRAGA CERVICORNIS *Viv. l. c.*

Etiam in editioribus Sardiniæ montibus a Morisio reperta. Nullimodo inter varietates S. ladaniferæ cum Dubyo (*Bot. gall.*) referenda.

SILENE ALSINOIDES *Viv. l. c.*

Lege: SAPONARIA alsinoides *Nob.* in iis exemplaribus ubi, Typographi culpa, qui SILENE nomen, iisdem majoribus characteribus scriptum, paulo infra deprumpserat, primo nomine irrepsit.

SILENE CORSICA: *Clar.*

Requienius, inspecto in herb. illustr. Delile specimine ægyptio S. succulentæ, hanc in synonimum S. corsicæ recté a nobis adiectam fuisse, monuit.

SILENE NODULOSA *Viv. l. c.*

Est reapse S. pauciflora *Decand.* prodr. uti jam suspicabar.

SILENE XERANTHÊMA *Viv. l. c.*

Est S. Requienii *Decand.* prodr. monente ipso Requienio.

CERASTIUM TENUE *Viv. l. c.* Delendum.

POTENTILLA CRASSINERVIA *Viv. l. c.*

Huius synonimon est P. glauca *Moris Stir: Sard.* ex ipsius Morisii specimine.

HELLEBORUS ARGUTIFOLIUS *Viv. l. c.*

Pace clar. Decandollii, et Cambacedii non est H. lividus *Curt. Mag.* si eiusdem iconi, omnino a specie nostra diversam plantam exhibenti, fides habenda est.

ANTIRRHINUM AEQUITRILOBUM *Viv. Fl. Cors. Prodr.*

Summopere clar.° Dubyo gratulor, anno 1828 in suo MSS. reperisse hanc speciem, quam ego ab anno 1824 jam typis evulgaveram: Dolco tantum novam, hoc pravo exemplo, artem profluere, qua aliorum inventa corradere, et in propriam frugem vertere quisque facile poterit, dummodo suis manuscriptis fidem prœstes.

ERUCARIA HYPOGEA *Viv. l. c.*

Spectabilissimam hanc speciem primus ego descripsi in prodr. et in App. descriptione et icone illustravi: eiusdem specimina cum clar. Balbisio mississem, novæ huius speciei singularem habitum quam maxime miratum fuisse illust. Decandollium (qui tunc forte apud eum Lugduni versabatur) instituoque simul examine, Rapistri genus potius quam Erucariæ in eadem vidisse, Balbisius ipse per litteras IV. idus Novembris, anno 1824 datas, me monitum fecit. Hinc haud scio quid sibi

velit Duby, qui in *Bot. Gall.* in huius speciei, sub Rapistri genere, recensione, suum et hic MSS. citat. Quid enim pro hac specie in suo MSS. Dubyus scribere poterat, priusquam de ea a me notionem habuerit. Cœterum hanc plantam argumentum clar. Gayo præbuisse gratulor, ut eamdem Morisii nomine, Floræ Sardæ preclari autoris, mihique amicissimi, insigniret. Et ipse novi generis titulum in hac specie persenseram, dum in fl. cors. app: p. 4. dixeram;... *malo inter Erucarias latius sumptas recipere, quàm novum genus condere.*

CARDAMINE BOCCONI *Viv. l. c.*

Ad hanc speciem revocandum esse synonimum Bocc. mus. p. 171. tab. 118. cum fig. optima, monui in *app.* p. 4. quod synonimum cum alio eiusdem Bocconi Pl. sic. tab. 44. f. 2. ad suum Pteroneurum græcum (Cardamine græca *Lin:*) Decandollius coniunxerat. Duas reapse species noverat Bocconius, et optimis, pro suo tempore, figuris illustraverat, uti ex siccis mei herbarii speciminibus demonstratur: quæ specimina si Botanici Gallici editori, uti Bertolonio, Requienio, aliisque videre contigisset, Pteroneurum græcum cum hac specie minime confudisset. Piget hac occasione observatiunculam proferre, quæ novam mendam in Nuperorum cotyledoneo systemate, in Cruciferis ordinandis, detegit. Nam cotyledones conduplicatas, contra huius gentis morem, in Cardamine Chelidonia *Lin:* nuper mihi observare contigit: non ideo tamen, novitatis illecebris captus, speciem hanc, in qua omnia Cardaminem sapiunt, e sua sede vexare in animo est, ut quam remotissime ab suis congeneribus propulsa, ad orthoplocæas exulet, et ibi novum genus constituat. Nollem sane Botanicos, in plantarum naturalibus affinitatibus scrutandis, servandisque addictos, Medeæ scelus exprobari, quæ Absyrti fratris discerpta membra, quò remotius potuit, dispersit, ut diutius pater in iisdem colligendis tempus tereret.

LAVATERA NEAPOLETANA *Ten.* et *Decand*: in Prodr.

Exclude hace duo synonima, et hujus diagnosim refer ad L. sylvestrem *Brot.*

SPARTIUM GYMNOPTERUM *Viv. l. c.*

Adiice in synonimum S. Gasparini *Guss.*, post annum, a meo Floræ Corsicæ appendice, evulgatum, ut ex eiusdem litteris mihi missis compertum habeo.

CARDUUS CEPHALANTHUS *Viv.*

Etiam in Sardinia repertus, et a Morisio l. c. recensitus.

CARDUUS FASCICULIFLORUS *Viv. l. c.* et tab. 1: huius appendicis.

Adde synonimum C. Morisii *Balb.* A Morisio inter stirpes sardoas recensitus: ex ipsius Morisisii missis speciminibus recognitus.

CYNARA HUMILIS *Linn.*

Hac specie a Loiseleurio inter cives corsas, mea fide, recepta; cur Cynaram Corsicam *Viv.* adjungit, quam in Prodromo in synonimon ad C. humilem adduxeram?

CENTAUREA FILIFORNIS *Viv. l. c.*

Adde in synonimum C. ceratophylla *Moris stirp. Sard.* ex ipsius, a Morisisio misso, specimine.

Per l' Eccellentissima Deputazione agli Studj SCASSI.

V. D. P. PICCONI Revis.

Per la R. Cancelleria MARONE.

Carduus fasciculiflorus Viv.
Prof. Viviani del.

Prof Viviani del. *Artemisia densiflora Viv.*

